

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Værker i tolv bind 9: Niels Klim

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 9: Niels Klim", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 9: Niels Klim*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 382. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg09-shoot-idm139856960281680/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 9: Niels Klim

MORALSKE FABLER

Min Hustrue er et Mønster af en dydig Kone, men hun haver dog en særdeles Feyl, som er denne, at, saa ofte hun hører en Muus eller Rotte om Natten, springer hun op af Sengen, og jager efter dem. Samme Vane havde og hendes Moder, sagde Sviger-Faderen.

Denne Fabel viser, at Naturen gaaer over Optugtelsen.

125. Fabel.

Æslet Dommer.

En Ræv mødte engang et Æsel, som saae bedrøvet, maver og ilde ud. Ræven sagde: Din Skikkelse giver tilkiende sterkt Arbejde og slet Føde. Du haver Ret, svarede Æslet, jeg tiener hos en Bonde, som giver mig lidt at æde, men meget at forrette. Ræven sagde da: Hvi slaaer du dig ikke til en anden Handtering? U-lykken er, sagde Æslet, at Naturen haver nægtet mig og mine Medbrødre sine Gaver. Hør, sagde Ræven, du besidder jo Ærlighed. Det er sandt nok svarede Æslet, men man kommer ikke langt i Verden med den Dyd. Haver du ikke hørt sagde Ræven, at Ærlighed er den fornemste Qualitet hos en Dommer? Det er sandt nok, svarede Æslet, naar den er geleidet af Forstand. Forstand giver lidt eller intet til Sagen, sagde Ræven, man kand ikke sige, at en Dom er u-retfærdig, naar den er fældet af en ærlig Dommer: Hoved-Sagen bestaaer derudi, at du anseer ikke nogen Person, og at derfor, naar du sidder paa din Domstoel, du tillukker Øyene, og, om du imedens Sagen ageres kand falde i Søvn, er det desbedre; thi i saa Maade kand ingen beskyldte dig for Partiskhed. Der kand jeg sagte gjøre, sagde Æslet. Godt nok, sagde Ræven da, nu er din Lykke alt giort, og du skal i en Hast blive lige saa feed, som du nu er maver i Bondens Gaard. Ræven førte ham derpaa ind udi et tomt Dom-Huus, og bad ham ikke at bekymre sig om andet end at sidde med lukte Øyen, og gik derpaa leende bort. Paa Veyen mødte han Bonden, som Æslet tilhørede, hvilken spurte, om han ikke havde seet et Æsel, som var bortkom-

MORALSKE FABLER

met? Ræven sagde: Jeg saae et Æsel nyeligen, som gik ind i dette Huus. Bonden forføyede sig didhen, hvor han fandt Æslet siddende paa en Domstoel med tillukte Øyen. Han raabte da saa høyt, at Æslet vaagnede derved, og sagde: Hvad Pokker bestiller du her? Æslet svarede: Jeg sidder her Husband! og dømmer: Mig synes sagde Bonden, at du heller sidder og drømmer, jeg seer jo ingen, som du kand dømme: Man skal ey heller see nogen, sagde Æslet; thi min Læremester Mikkell haver sagt at Justitia skal være blünd. Jeg mærker nok, sagde Bonden, at du taabelige Creatur, efter Sædvane er narret, hvorpaa han stødte det ned af Dommer-Sædet, og pryglede det hiem.

Fabelen lærer, at, endskiønt Ærlighed er en Dommers Hoved-Qualitet, saa kand dog dermed intet udtrettes, med mindre den er geleydet med Forstand og Videnskab.

126. Fabel.

Om Fanden og Ræven.

Fanden og Ræven satte engang en vis Priis, hvilken den skulde tilfalde, som meest kunde narre hinanden. De benævnte ogsaa et Sted, hvor Prøverne skulde gøres. Ræven mødte til bestemte Tiid og Sted, men Fanden blev borte. Der meenes at hans Moder, som kiendte Rævens List, raadede ham fra at møde. Det er ikke at beskrive hvilket stort Navn derved blev Ræven tilveyebragt. Han blev og strax derpaa erklæret Ober-Politicus, hvilken Værdighed alle Dyr, endogsaa hans Uvenner maatte tilstaae ham at have fortient, thi hvad kand være større Prøve paa Politique og Stats-Kundskab, end at have slaæet Fanden af Skoie.

127. Fabel.

Ulvens Undskyldning for Retten.

Ulven var engang beskyldt for en Misgierning, og blev bragt for Retten, hvor han skulde dømmes. Han dristede sig ikke til at nægte Gierningen, men skiød Skylden paa